

Wyjaśnienie słownictwa

Stereotypy o Polakach

Cześć,

Witam w części dotyczącej wyjaśnienia trudniejszych słów występujących w materiale pod tytułem „Stereotypy o Polakach”.

Słowa te zostały zaznaczone **żółtym kolorem** w transkrypcji (w pliku PDF).

Wyjaśnienie słownictwa jest dostępne w wersji mp3 oraz w pdf.

Zaczynamy!

1. Uproszczone. Słowo użyte w zdaniu: „...Stereotyp to uproszczone wyobrażenie na temat otaczającego nas świata”. „Upraszczać coś” to znaczy robić coś mniej skomplikowanym, przedstawiać coś w sposób mniej skomplikowany, w prosty sposób.

„Uproszczenie” – to ułatwienie zrobienia czegoś.

To słowo może też mieć nieco negatywne znaczenie w języku polskim. Mówimy, że ktoś coś **upraszcza**, jeśli coś przedstawia w sposób przesadnie prosty, w sposób prymitywny. Ktoś nie wykazuje wszystkich aspektów jakiejś sprawy.

2. Zakorzeniona i przeświadczenie. Słowa użyte w zdaniu: „Opinia ta jest chyba głęboko zakorzeniona w przeświadczeniu wielu osób z innych krajów.”

Wyjaśnię od razu oba te słowa, bo występują w jednym zdaniu i tak będzie łatwiej je zrozumieć.

Rośliny zapuszczają korzenie. Nie jest łatwo wyrwać roślinę, które ma długie i mocne korzenie.

„Zakorzeniony” oznacza więc „mocno związany z czymś” – tak, jak korzenie rośliny z ziemią.

„Zakorzone” oznacza coś, co się komuś mocno utrwaliło na przykład w pamięci. Na przykład wiele naszych czynności, zwyczajów mamy mocno utrwalone. Są zakorzone w naszej świadomości.

„Przeświadczenie” – to inaczej pewność w stosunku do czegoś lub kogoś. To przekonanie, wiara w to, że coś jest prawdziwe. Mamy przeświadczenie, oznacza że jesteśmy pewni czegoś.

Jeśli więc mówimy, że Polacy piją dużo wódki i mówimy, że ta opinia, to zdanie jest głęboko zakorzone w przeświadczeniu ludzi – chcemy powiedzieć, że ktos głęboko wierzy w to, że Polacy piją dużo wódki.

3. Kolejne słowo **przejaw**. Słowo użyte w zdaniu: „Jest to dla mnie przejawem innej kultury picia”. Przejaw – to inaczej zewnętrzny znak czegoś, symptom, przejawiać – to okazywać na zewnątrz. Przejaw innej kultury – to znak innej kultury.

Inny przykład:

„Była zdenerwowana, co przejawiało się tym, że nie mogła mówić i trzęsły się jej ręce”.

Kobieta była zdenerwowana, była wyraźnie zdenerwowana, oznaką tego zdenerwowania, tym znakiem zewnętrznym były problemy z mówieniem i trzęsące się ręce.

4. **Przeważający / przeważająca**. Słowo, które występuje w zdaniu: „Religia katolicka jest przeważającą religią w naszym kraju”.

„Przeważający” – to znaczy występujący w większej liczbie. Jeśli mówimy więc, że „katolicyzm przeważa w naszym kraju”, oznacza to, że większość ludzi jest wyznania katolickiego, większość ludzi to katolicy.

Możemy powiedzieć:

„Przeważająca część dzieci w klasie przychodzi do szkoły bez drugiego śniadania”.

Oznacza to, że większość dzieci nie przynosi do szkoły drugiego śniadania, nie przynosi kanapek.

5. **Deklarować coś, deklaruje się**. Słowo użyte w zdaniu: „Duża część Polaków deklaruje się jako osoby wierzące...”

„Deklarować coś” – oznacza: „ogłaszać publicznie coś”, na przykład swoją wolę, chęć, swoje zamiary, swoje poglądy.

Jeśli więc duża część Polaków deklaruje się jako osoby wierzące – oznacza to, że duża część Polaków ogłasza, że są wierzący.

Inne znaczenie słowa „deklarować” – to oferować coś lub zobowiązywać się do czegoś.

Na przykład powiemy:

”On zadeklarował swoją pomoc przy przeprowadzce”.

To znaczy, że on zaoferował, zaproponował swoją pomoc przy przeprowadzce.

6. **Urokliwe**. W tekście jest informacja o „urokliwych kapliczkach”.

„Urokliwe” – to pełne uroku, bardzo ładne. Najczęściej mówimy tak o miejscach, o miastach. Powiemy na przykład:

„To mała ale urokliwa miejscowość”.

To znaczy, że ta miejscowość ma wiele uroku.

7. **Wpadać w gości**. Użyte w zdaniu: „...nie ma już zwyczaju spontanicznego odwiedzania się, tak zwanego wpadania do kogoś w gości”.

„Wpadać w gości oznacza” – odwiedzać się, przyjść z wizytą, przyjść w odwiedziny do kogoś.

Wpada się w gości do kogoś, kogo dobrze się zna, na przykład przyjaciół.

8. **W dużej mierze**. Oznacza to w większości, w dużym stopniu, w znacznym stopniu.

„W dużej mierze to prawda” – to znaczy, w dużym stopniu to prawda.